

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/220143,130-lat-temu-urodzil-sie-general-Tadeusz-Bor-Komorowski.html>
26.02.2026, 20:22

130 lat temu urodził się generał Tadeusz Bór-Komorowski

Tadeusz Komorowski brał udział w kampanii polskiej 1939 r., a po klęsce wrześniowej zaangażował się w działalność konspiracyjną. W 1943 r. objął dowództwo Armii Krajowej, a w roku następnym, jako generał „Bór”, podjął decyzję o rozpoczęciu powstania warszawskiego. Rozkaz jego rozpoczęcia wydał 1 sierpnia 1944 roku. W trakcie walk, 30 września 1944 r., został mianowany Naczelnym Wodzem Polskich Sił Zbrojnych. Po wojnie przebywał na emigracji w Wielkiej Brytanii, gdzie prowadził działalność polityczną i społeczną. W latach 1947–1949 pełnił funkcję premiera Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Zmarł 24 sierpnia 1966 r. w Wielkiej Brytanii.

[gen. Tadeusz Bór-Komorowski](#)

01.06.2026

Wojenna biografia

Tadeusz Komorowski urodził się 1 czerwca 1895 roku w Chorobrowie, w rodzinie arystokratycznej. Był synem Mieczysława – dzierżawcy majątku ziemskiego – oraz Zofii z Zaleskich. Na początku XX w. Komorowscy przenieśli się do Lwowa, gdzie Tadeusz rozpoczął naukę w VIII Gimnazjum. W szkole osiągał dobre wyniki, oceniano go jako „uzdolnionego” albo „chlubnie uzdolnionego”. Przed maturą zadeklarował chęć podjęcia studiów rolniczych, ostatecznie jednak w 1913 r. zapisał się do szkoły wojskowej – Franz-Joseph-Militarakademie w Wiedniu.

Podczas I wojny światowej służył w armii austro-węgierskiej, walcząc na froncie rosyjskim i włoskim. W 1918 roku wstąpił do Wojska Polskiego. Brał udział w walkach z Ukraińcami oraz w wojnie polsko-bolszewickiej, podczas której został ranny w bitwie pod Komarowem. W okresie międzywojennym pełnił różne funkcje w Wojsku Polskim. Dowodził m.in. 9 Pułkiem Ułanów Małopolskich oraz był komendantem Centralnej Szkoły Kawalerii w Grudziądzu. Reprezentował również Polskę jako członek ekipy jeździeckiej na Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu (1924) i w Berlinie (1936).

Zmobilizowany w sierpniu 1939 roku, podczas kampanii wrześniowej objął dowództwo Ośrodka Zapasowego w Garwolinie, a następnie został zastępcą dowódcy Kombinowanej Grupy Kawalerii, z którą walczył m.in. pod Górą Kalwarią i Zamościem. Po zakończeniu działań wojennych przedostał się do Krakowa i zaangażował w działalność konspiracyjną.

Od lata 1941 r. był zastępcą dowódcy Związku Walki Zbrojnej (od lutego 1942 r. Armii Krajowej) gen. Grota – Roweckiego. Po jego aresztowaniu objął formalnie funkcję Komendanta Głównego AK. W dniu 31 lipca 1944 r. podjął decyzję o wybuchu powstania warszawskiego. Podczas walk powstańczych wraz z całą KG AK przebywał najpierw na terenie powstańczej Woli, potem Starego Miasta. Pod koniec sierpnia przeszedł kanałami do Śródmieścia. W dniu 30 września 1944 r. został mianowany Naczelnym Wodzem przez prezydenta RP na uchodźstwie Władysława Raczkiewicza.

Po zakończeniu walk powstańczych do maja 1945 r. przebywał w niemieckiej niewoli. Po

wyzwoleniu obozu przez Amerykanów wyjechał do Londynu, gdzie objął formalnie funkcję Naczelnego Wodza. W kolejnych latach Tadeusz Komorowski angażował się w życie polityczne i kombatanckie polskiej emigracji (był m.in. premierem rządu RP na uchodźstwie, członkiem Rady Trzech, działał aktywnie w kole byłych żołnierzy AK), równocześnie pracował fizycznie na utrzymanie swoje i swojej rodziny. Do kraju rządzonego przez komunistów nie mógł powrócić z powodów politycznych.

Pod obserwacją służb

Jego działalność w czasie wojny jak i aktywność powojenna nie umknęła uwadze służb specjalnych Polski Ludowej. Począwszy od 1945 r. UB skrzętnie gromadziło dane mające skompromitować byłego dowódcę AK. W zamyśle funkcjonariuszy bezpieki miało to udowodnić że gen. Tadeusz Bór - Komorowski miał współpracować z Niemcami w zwalczaniu podziemnego ruchu komunistycznego oraz działalności antysowieckiej. Dlatego podczas śledztw prowadzonych przeciwko żołnierzom i wyższym oficerom AK, w sposób brutalny wydobywano z aresztowanych zeznania o współpracy wyższego dowództwa armii podziemnej z okupantem.

Wszystkie zgromadzone materiały i zeznania włączono w połowie lat 50 XX w. do odrębnego rozpracowania krypt. „Leśniczy” jakie założono na byłego dowódcę AK. PRL-owska bezpieka starała się wówczas śledzić aktywność polityczną gen. Tadeusza Komorowskiego na emigracji. Podejrzewano, że generał organizuje „ działalność wywiadowczo - dywersyjną” na kraj, oraz informowano o jego życiu codziennym i działalności politycznej.

Generał Tadeusz Komorowski zmarł 24 sierpnia 1966 r. w Wlk. Brytanii. Jego śmierć oznaczała symboliczny koniec pewnego etapu emigracyjnej działalności niepodległościowej, a jednocześnie miała znaczenie operacyjne dla władz komunistycznej Polski. Wraz z jego odejściem służby bezpieczeństwa PRL zakończyły prowadzone przez wiele lat tajne śledztwo operacyjne o kryptonimie „Leśniczy”.

W 2024 r. IPN wydał książkę pt. „Znani - nieznani. Polska emigracja niepodległościowa 1939-1990” autorów: Jerzy Autuchiewicz, Diana Maksimiuk. Niniejsza publikacja powstała w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Uchodźstwo, emigracja niepodległościowa 1939-1990”. Pokonferencyjny tom studiów. Książka zawiera artykuły poświęcone instytucjom oraz postaciom, które poprzez swoją działalność wpisały się w dzieje polskiej emigracji niepodległościowej 1939-1990. Mimo istotnego oddziaływania zarówno na życie w kraju, jak i na samą emigrację, ich dorobek pozostaje nieznany bądź niedoceniany. Książkę można nabyć w naszych księgarniach i online.

Znani – nieznani

Polska emigracja niepodległościowa
1939–1990

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN we Wrocławiu przedstawia biograficzną wystawę elementarną „Tadeusz Bór-Komorowski”. Wystawę można pobrać [z naszej strony](#).

Tadeusz Bór- -Komorowski

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE**

Komiksy paragrafowe są nowością na polskim rynku wydawniczym. Wydawnictwo Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum Powstania Warszawskiego wspólnie przygotowały taką właśnie

publikację poświęconą warszawskiemu zrywowi w 1944 roku.

Nowoczesna formuła pozwala czytelnikowi stać się uczestnikiem prawdziwych wydarzeń rozgrywających się na ulicach stolicy. Bo komiks paragrafowy to coś więcej niż typowy komiks. Nie czyta się go w tradycyjny sposób, lecz daje on możliwość wyboru własnej ścieżki, dzięki czemu opowiada wiele różnych historii. W trakcie lektury to czytelnik bowiem decyduje o przebiegu wydarzeń, o losach postaci, jest aktywnym uczestnikiem chwil ważnych dla powstańczej Warszawy. Jak w grze paragrafowej – każda decyzja odsyła do innego paragrafu, a tam następuje ciąg dalszy historii. To czytelnik sam decyduje, jak rozwinie się akcja. Do rozwiązania jest mnóstwo zagadek, szyfrów i tajnych kodów, a spostrzegawczość zostanie nagrodzona. Co ważne – zawsze można zacząć lekturę od początku i podejmować inne decyzje. Powstanie wtedy nowa opowieść. Do tej pory ukazały się już III zeszyty. [Zachęcamy do zapoznania się z nimi na naszej stronie internetowej.](#)

Ponadto zachęcamy do zapoznania się z innymi materiałami lub artykułami naukowymi, które znajdują się w portalu przystanekhistoria.pl.

Audio: dr Piotr Ruciński, 130. rocznica urodzin Tadeusza Bora-Komorowskiego

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centrala

Artykuł

fot. AIPN, Zdjęcie portretowe gen. dyw. Tadeusza "Bora" Komorowskiego, syg. IPNBU-2-1-6-1

Pliki do pobrania

[dr Piotr Ruciński, 130. rocznica urodzin Tadeusza Bora-Komorowskiego \(mp3, 8.51 MB\)](#)
[dr Piotr Ruciński, 130. rocznica urodzin Tadeusza Bora-Komorowskiego \(wav, 68.01 MB\)](#)